

16 ג' 4 פ' 16

W/x

אמיר אורן

קלע דוד

ל ההספרים שהושמעו ביממות האחרונות על מאיר הרציון נכונים. המופת המובהק בצה"ל ללוחם בדרג השדה, מי שהציב אמת מידה עילאית לנוער השואף להצטיין ולהסתכן בצבא, מוכשר ונועז, טבעי וחייטי, לא שולח אחרים לבצע מלאכת דמים אלא מוביל אותם לתוך הסכנה, נכון לספוג בגופו את הקליעים וחוזר בכוחות עצמו או על אלונקה.

באותן שלוש שנים, 1953-1956, לא היה בישראל מקצוע מסוכן ממפקד פלוגה בגדוד 890. הרציון, עם הפציעה האנושה בצ"ווארו והצלת החירום של הרופא מוריס אנקלביץ' (אגמון), כמעט והצטרף ל"סופפו" ו"גוליבר" ומר"סו עפרון. אחרים, שחמקו מקטל, נחלצו בפציעות קלות יותר. קצין צנחנים בפשיטות מעבר לגבולות מצרים וירדן היה אז המקביל המקומי לטייס קמיקאזה יפאני בשלהי מלחמת העולם השנייה. ספורט אתגרי ללא ביטוח חיים. אלא שזהו רק צד אחד מארבי"עו של הסיפור, הצד הפשטני של צבא המתנער מקורי העכביש של ההבלגה והכישלונות ומחדש את המסורת שתחילתה בטרומפלדור, המשכה בפלוגות הלילה של וינגייט ובפלמ"ח וסופה הארעי בקרבות תש"ח. בחלק זה של אגדת העם, ישראל היא פרטיון ביער העולמי, יחידה 101 בין האומות. הרציון, שהסמליות מהדהדת משמו, הוא קפטן אמריקה של ישראל, קפטן ישראל, לאמור מפקד פלוגה ולא גנרל; וההרציונות היא הציונות החובשת כומתה אדומה.

אחר שפשע. לא חשוב מי התחיל ולכן גם שרשרת הנקם אין-סופית, כרוכה בכבוד והופכת מנקודה לנ"פ. מלחמת יום הכיפורים היא נק"מדת דם בקנה מידה מדינתי ותרבותי. צד נוסף הוא שהצבא הגדול של המסגרות המשוריינות וה"ממוכנות ניזון מאיכות הקצינים שצמחו ביחידות הנבחרות, אך אינו מאמין שמלחמות מוכרעות בקומ"ד. וינגייט והרציון משפיעים בין המלחמות יותר מאשר בהן; ומאז ההפצצות האמריקאיות במלחמת וייטנאם החלה ישראל להפעיל מעבר לגבול את חיל האוויר, אם כי גם כיום יש בצה"ל המאמינים, ברוח הרציון, שבקסבה בשכם מתפעלים מחדירת חוליה חמושה ברובי אם-16 יותר מאשר מהפצצה ממטוסי אף-16.

הצד הרביעי והאחרון הוא ני"צול הדרג המבצע, ההרציונים, לתכלית נסתרת של הדרג המח"ט. במבט מהשטח המעריץ היו הצנחנים, מעליהם סיירת הצנחנים ומעל כולם הרציון. במבט מפוכח מלמעלה היו דוד בן-גוריון, מתח"תניו הרמטכ"ל משה דיין, מתחתיו מפקד היחידה אריאל שרון ומתח"תניו ההרציונים. הצנחנים האמינו לתומם שהם פושטים, מענישים ומרתיעים, אבל בעורם דבקים במשימה ריחפה בדרג הרמטכ"ל, בואכה שר הביטחון וראש הממשלה, המזימה - הדרדור למלחמה, לסיבוב השני שהוערך כבלתי נמנע לנוכח איבה ערבית נוקשה ושלפיכך מוטב לישראל ליהנות את קביעת עיתויו ונסיבותיו. מול גליית שמסביב קם דוד, כמובן - כמה נוח - בן-גוריון. יחי"דת הצנחנים היא המקלעת שלו וחלוק האבן, קלע דוד, הוא הרציון. בהלום האבן ברקתו של גליית נפ"געו השתיים, וגם כאשר בן-גוריון ודיין (שהרציון הוצב באחד המ"קומות האחרונים ברשימתם, רפ"י, בבחירות 1965) ואף שרון הכירו באילוצי ההתפכחות מחלומות כי"בוש וסיפוח ועברו מלוחמה זעירה לזהירה, הרציון נשאר עדיין שם, בשנות ה-50, רובהו בידו, כסייד אחרון על הר סחוף רוחות.